

Giza-ongizatean laguntzen duten tokiko ekosistemak kontserbatzeak biodibertsitate, klima eta garapenaren helburu globalak lortzea erraztuko luke

- **BC3n lan egiten duen Unai Pascual Ikerbasqueko ikertzailea parte hartu duen ikerketa batean, kontserbazioaren ikuspegitik lehentasuna izan beharko luketen lehorreko eta kostaldeko eremuak identifikatu ditu. Ikerketa ospe handiko Nature Ecology & Evolution aldizkarian argitaratu da**

2022ko azaroaren 30 - Nazio Batuen Aniztasun Biologikoari buruzko Hitzarmena ([CDB](#)) aste batzuk barru bilduko da Montrealen, biodibertsitatea kontserbatu, leheneratzeko eta kudeatzeko helburu berriak finkatzeko asmoz. Hiru esparru horiek zuzenean eragingo diete hamarkada osoko garapen jasangarriari, NBERen Garapen Jasangarriko Helburuen aldeko mundu-mailako konpromisoarekin eta klima-aldaketari buruzko Parisko Akordioarekin batera.

Ekosistemak eta biodibertsitatea babesteko helburuak biziki kritikatu izan dituzte, zuzenean horien mende bizi diren pertsonen beharrak kontuan ez hartzeagatik, adibidez komunitate indigenenak eta tokiko beste komunitate batzuenak. Hartara, naturak pertsonen zuzenean egiten dizkien ekarpenak identifikatzea funtsezkoa da natura kontserbatzeko erabakiak modu zuzen eta bidezkoan hartuko direla ziurtatzeko.

Basque Centre for Climate Change ([BC3](#)), [Ikerbasque](#) eta [Minnesotako Unibertsitateko Natural Capital Proiektuko](#) ikertzaileek osatutako nazioarteko zientzialari taldea parte hartu duen ikerketa berri batek argi utzi du naturaren kontserbazioak giza-ongizateari laguntzen diola toki-mailan zein maila globalean, eta gizarte ongizatean maila globalean laguntzen duten tokiko komunitateen funtsezko ekosistemen mapa egin du.

[Nature Ecology & Evolution](#) aldizkarian argitaratutako lan honek frogatu duenez, planetaren % 30 eta kostaldeko uren % 24 kontserbatuko balira, naturak egun herrialde guztietako pertsonen zuzenean egiten dizkien ekarpenen % 90ari eutsi ahal izango litzaioke. Naturak eskaintzen dituen giltzarrizko onura horiek izugarritzko balio kultural eta ekonomikoa dute, elikagaien nahiz edateko uraren hornidurarekin, ongizate fisiko eta mentalarekin eta ezin kalkulatuzko balioa duten kultura arloko bestelako onurekin lotuta dauden aldetik.

"*Natura-aktibo kritikotzat*" identifikatu diren eremuak kontserbatu, babestu eta lehengoratzeko ahaleginei lehentasuna emanez gero, proportzio handian mantentzeko pertsonen naturatik jasotzen dituzten onurak. "Planetako pertsona guztiek lortzen dute onura naturatik", ziurtatu du Becky Chaplin-Kramer Minnesotako Unibertsitateko ikerketagile nagusiak. "Deigarria da zenbat jende ateratzen dion onura mundu osoko lurrazalaren zati txiki samar bati. Eremu horiek egungo egoeran

mantendu ahal izango bagenu, kontserbazio-mekanismoren bitartez, pertsonentzako onura horiek bia toki-mailan zein maila globalean urteetan bermatzeko gai izango ginateke”.

Ekosistema baliotsu horiek planetako bazter guztietan daude. Batzuk ingurumen-balioaren iturri ezagunak dira, Kongo ibaiaren arroko basoak kasu. Beste batzuk ezezagunagok dira, baina ezinbestekoak horiei lotuta bizi diren komunitateentzat. Aipatzekoa da herrialde guztietan daudela klima arindu eta biodibertsitateari eusteko mundu-mailan ezinbestekoak diren eremuak, Amazonia kasu, baina eremu horiek ezin dituzte eman euren onura kritiko guztiak tokiko-mailan, eta ondorioz, eskatzen dute inguruko eremuen kontserbazioan arreta handiagoa jartzea; adibidez, Hego Amerikaren erdialdeko hainbat biztanle-gune lotzen dituen hala nola Parana ibaia. Era berean, Yangtze eta Mekong ibaien goiburuak oso garrantzitsuak dira Asiako jende askorentzat.

Pertsonen onura garrantzitsuak ematen dizkieten eremuak neurtu eta kartografiatzeak beharrezko informazioa emango lieke arduradun politikoei, kontserbazio zein inbertsio politikak aukeratzerakoan tokiko komunitateetan eragin daitezkeen inpaktuak kontuan har ditzaten. **BC3 zentroan Ikerbasqueko irakasle dabilen Unai Pascual Dibertsitate Biologiko eta Ekosistemen Zerbitzuei buruzko Gobernuarteko Plataformaren (IPBES) azkenaldiko [Naturaren askotariko balioei eta balorazioari buruzko Ebaluazio-Txostenaren presidentekide eta ikerlan honen egilekidearen esanetan](#), “ikerketa honek erantzuna eman ahal izango dio funtsezko galderari: non bildu behar ditugu natura kontserbatzeko ahaleginak ikuspegi global batetik? Ikerketak kontserbazioaren ikuspegitik lehentasuna izan beharko luketen lehorreko eta kostaldeko eremuak identifikatu ditu, aurrerantzean ere ur garbiaren hornidura, elikagaien segurtasuna, ekaitzen aurkako babesa eta naturaren gainerako onurak tokiko komunitateetara eta gizateria osora iritsiko direla ziurtatuz, adibidez klimaren erregulazioaren bidez”**

Ikerlanak orain arte mundu mailan kartografiatu den ikuspegi osatuena eskaintzen du naturak pertsonen egiten dizkien ekarpenen buruz. Gainera, garatutako ikuspuntua erabakiak hartzeko hainbat eskalatan erabil daiteke, eta adituen eta tokiko alderdi interesdunen ekarpenen osagarri gisara. “Mapa globalek ikuspegi globala eman dezakete, eskala handiko patroiak agerian utziz, baina tokiko testuingurua behar dute erabakiak hartu ahal izateko. Antzeko zeozer gertatzen da zure telefonoan mapa-aplikazio batek lehendabizi ibilbidearen ikuspegi orokorra ematen dizunean, izan ere, helmugara iritsita ingurua nolakoa den ikusi nahi izanez gero, kale mailako bistara aldatu beharko duzu: biak ala biak behar dituzu benetan nora zoazen jakiteko”, azaldu du Chaplin-Kramerrek.

Pascualek gaineratu duenez, “ikerketa lagungarri izan daiteke kontserbazio-ahaleginek naturaren askotariko balioak kontuan izan ditzaten, espezie eta ekosistemen berezko balioak barne, pertsonen naturaz baliatzeko dituzten era askotako moduak aitortuz. Mota honetako ikerketei esker, zubi-lana egitea espero dugu kontserbazioari eta garapenari dagozkien ahaleginak optimizatzeko interesa duten mundu osoko profesionalen eta arduradun politikoen natur balioen artean”.

Ikerketa honetako laguntzaile eta bazkideen artean, honako hauek nabarmen daitezke [BC3](#), [Ikerbasque](#), [Carletongo Unibertsitatea](#), [Coloradoko Estatuko Unibertsitatea](#), Ikerketa Zientifiko eta Teknikoen Kontseilu Nazionaleko Landare Biologiako Diziplina Anitzeko Institutua ([IMBIV-CONICET](#)), [Conservation International](#), [Cornelleko Unibertsitatea](#), Londresko [King's College](#), [Nature Conservancy of Canada](#), [Pensilvaniako Estatuko Unibertsitatea](#), SPRING, [Stanfordeko Unibertsitateko](#) Natural Capital Proiektua, [SYSTEMIQ](#), [Nature Conservancy](#), [UNEP-WCMC](#), [Cordobako Unibertsitate Nazionalea](#), [Bernako Unibertsitatea](#), Minnesotako Unibertsitateko Elikadura, Nekazaritza eta Natur Baliabideen Zientzien Fakultatea, [Sienako Unibertsitatea](#), [Tasmaniako Unibertsitatea](#), [Washington Mendebaldeko Unibertsitatea](#), [World Resources Institute](#) eta [World Wildlife Fund](#).